

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА БАЗІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ФОМІЧЕНКО І. П.

кандидат економічних наук

Краматорськ

У сучасній економіці головним напрямком фінансово-економічної та виробничо-збутової поточної діяльності та перспективного розвитку кожного виробника стає підвищення конкурентоспроможності виробленого їм товару для закріплення його позицій на ринку з ціллю отримання найбільшого прибутку.

Істотний внесок у підвищенні конкурентоспроможності національної економіки зробили наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених: І. Алексеєва, В. Амітана, О. Виноградової, А. Дагаєва, П. Друкера, Б. Йонсона, Дж. М. Кейнса, О. Кузьміна, А. Кучерової, В. Гейця, К. Маркса, А. Маршала, Л. Омелянович, М. Портера, А. Скотта, Г. Скударь [1-2].

Метою роботи є рекомендації підвищення і розвитку ефективності систем управління підприємством завдяки використанню інформаційно-комунікаційних технологій в сучасних умовах господарювання.

Кожен господарюючий суб'єкт може зберегти свою конкурентну перевагу за допомогою відмінних і відтворюваних видів спроможностей, їх унікальної комбінації, скерованої на досягнення синергії. До відтворюваних відносять такі можливості, які конкуренти можуть придбати або зробити і таким чином, самі по собі вони не можуть бути джерелом конкурентної переваги. Відмінні спроможності, як риси підприємства, не можуть бути скопійовані конкурентами, чи можуть бути перейняті, але з великими ускладненнями, будучи при цьому основою конкурентної переваги. Можливості при цьому можуть бути різноманітними і мати особливості, наприклад, в наявності патентів, ексклю-

зивних ліцензій, сильних брендів, в лідерстві на ринку, командній праці. До чинників відмінної спроможності підприємства можна віднести опанування нових видів продукції, вихід на нові сегменти ринку, дотримання та підвищення рівня якості, впровадження та користування інноваціями. Підбір кваліфікованого персоналу. Окрім вище перелічених чинників, на сучасному етапі розвитку народного господарства, яке характеризується переходом до інформаційної стадії розвитку, конкурентоспроможність суб'єктів господарювання полягає у вмінні практичного користування інноваційними досягненнями в інформаційно-комунікаційних технологіях.

Для забезпечення конкурентоспроможності підприємства йому потрібна ефективно функціонуюча система управління інформацією будь-якого виду, яка оснований на використанні інформаційно-комунікаційних технологій.

Система управління підприємством складається з вирішення взаємопов'язаних задач з цільовою орієнтацією на досягнення найбільшого економічного результату. Обумовлюючим рівень ефективності функціонування системи управління підприємством є інформаційна база, яка здійснює прямий вплив на виконання завдань підприємства. Для створення ефективно діючої системи управління господарюючим суб'єктом на сучасній (інформаційній) стадії народногосподарського розвитку, який характеризується великим обсягом, інтенсивністю та різноспрямованістю інформації, необхідно створення корпоративної інформаційної системи (КІС).

Забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства на основі інформаційно-комунікаційних технологій можливо шляхом створення єдиного інформаційного простору підприємства, впровадження корпоративної інформаційної системи, а також системи електронного документообігу, створення

єдиної бази даних та знань. Бази даних можуть містити інформацію з різних галузей виробничо-господарської діяльності підприємства, наприклад в довідниках номенклатури товарів та послуг, про споживачів, виробників, банки, біржі; у складі даних про заявки на збут, рекламу.

Технічні можливості інформаційно-комунікаційної технології включаючи глобальну комп'ютерну мережу Інтернет, дозволяють орієнтувати заходи з просування товарів та послуг на контингент користувачів визначеного віку, статі, інтересів, за часовим інтервалом та регіоном, який розглядається як ринок збуту, отримувати об'єктивну інформацію про купівельний попит споживачів, і пропонувати їм ті товари та послуги, потреба в яких вже виникла або може виникнути, що дає можливість підприємству ефективно позиціонувати на ринку товари та послуги, що в свою чергу, слугує одним з основних факторів підвищення їх конкурентоспроможності.

Особливо гостро проблема управління інформацією підприємства стає при зрості її розмірів, територіально розподіленої організаційної та виробничої структури, коли виникає необхідність в управлінні великою кількістю процесів і ресурсів суб'єкту господарювання, розподілених у просторі та у часі, вище перелічені причини значно підвищують роль інформації як ресурсу підприємства, а застосування інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні їм для збільшення конкурентоспроможності стає головним (і навіть єдиним) методом вирішення перелічених проблем.

Підвищення ефективності систем управління підприємством на основі застосування інформаційно-комунікаційних технологій повинно проводитися комплексно та не завершуватися тільки створенням автоматизованого місця бухгалтера, секретаря або менеджера з підключенням до мережі Інтернет. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій – це не тільки оснащення підприємства сучасними технічними засобами та програмним забезпеченням, але й їх ефективне застосування, яке дозволяє підприємству протидіяти негативному впливу факторів навколишнього і зовнішнього середовища. Інформаційно-комунікаційні технології, які активно розвиваються, зосереджені на операціях з даними, як збір, зберігання, передача, аналіз і зображення інформації. Це проявлення істотних інформаційних змін, які розповсюджуються на середні та великі підприємства економічних видів діяльності. Ці зміни висувають на перше місце саму інформацію, її функціональне призначення. Саме в наслідку цих закономірностей, на сучасному етапі розвитку національної економіки спостерігаються зміни організаційних структур таким чином, щоб відповідати потрібним рівням інформаційної стадії її народногосподарського розвитку, створення, розподілення та застосування інформації.

Вибір інформаційної системи визначається організаційною культурою підприємства, яка визначає спосіб застосування інформації, інформаційну поведінку співробітників і пріоритети керівників у застосуванні інформації для досягнення конкурентоспроможності підприємства та товарів, а також запобігання економіч-

них втрат. Якщо бізнес-процеси збудовані не ефективно, тоді їх автоматизація не буде давати економічного результату. Тому перед усім, необхідно звернути увагу оптимізації і формалізації виробничо-господарських процесів підприємства, тільки після цього перейти до впровадження інформаційної системи [2].

Розвиток ефективності систем управління на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій може бути досягнуто тільки при підвищенні рівня кваліфікації та професійної майстерності персоналу. Інформатизація діяльності підприємства дозволяє використовувати автоматизовані системи управління виробництвом, логістикою, проектами, фінансами, якістю, сервісним обслуговуванням і персонал підприємства. В даний час інформація обробляється в рамках різноманітних систем, починаючи з бухгалтерських програм і закінчуючи інформаційними комплексами. Зазначені можливості систем управління підприємства, на наш погляд, ефективні тільки при відповідній кваліфікації персоналу, що займається створенням корпоративної інформаційної системи, здійснює введення, обробку та аналіз інформації.

Система управління підприємством на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій спрямована на формування його інформаційної стратегії, яка є одним із способів і одним з найважливіших умов досягнення стратегічних цілей. На сучасній стадії народногосподарського розвитку, створення корпоративного інформаційного середовища часто є необхідною умовою для функціонування господарюючих суб'єктів, особливо великих і диверсифікованих. Це пов'язано з тим, що керівництво підприємства змушене координувати стратегії. У той же час цьому перешкоджає низка чинників, пов'язаних зі станом економіки, ситуацією на підприємствах і ринку інформаційно-комунікаційних технологій. Незважаючи на наявність таких факторів, суб'єкт управління підприємством зобов'язаний забезпечити необхідний обсяг матеріальних витрат на створення, технічну підтримку КІС, навчання персоналу – для підтримки всього циклу управління з метою підвищення ефективності системи управління господарюючого суб'єкта, що забезпечує конкурентоспроможність.

Таким чином, перспективний розвиток і підвищення ефективності систем управління підприємством на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій, полягає у створенні єдиного інформаційного простору підприємства, яке можливе за відсутності значних основних ризиків, пов'язаних з відсутністю підтримки КІС з боку суб'єкта управління та його недостатнього фінансування. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко І. С. Конкурентоспособность страны и конкурентные преимущества: сущность, методы оценки / И. С. Бондаренко // Экономика промышленности. – 2007. – № 3 (38). – С. 25–31.

2. Скударь Г. М. Управление конкурентоспособностью крупного акционерного общества. Проблемы и решения / Г. М. Скударь. – К.: Наукова думка, 1999. – 496 с.